

BİREYSEL ÖZGÜRLÜKLER VE TOPLUMSAL HAKLAR

Prof.Dr. Erol MANİSALI

Birey için “bireysel özgürlükler” ve “toplumsal haklar” bir elmanın iki yarısı gibidir; bir bütünüün iki parçasıdır, hem de birbirinden kesinlikle ayrılmayan parçalar.

Bireysel özgürlükler hukuki olarak mevcut iken o bireyin bulunduğu toplumda sosyal haklar yok ise bireysel özgürlükler hiçbir işe yaramaz. Bir insanı havasız bir odaya sokup da ona “Nefes almakta özgürsün” demek ne kadar anlamsız ise toplumsal hakların olmadığı bir ortamda bireysel özgürlükler de o kadar anlamsızdır.

Özgürlüğün kullanılabilir hale gelmesini toplumsal haklar sağlar ve yaratır:

- Paylaşımında birey “payını yeteri kadar alabiliyorsa” yeterli gelir sağlayabiliyorsa “yaşama özgürlüğünü kullanabilir” işi olmayan ya da yılda 150 dolar geliri olan bireye sen özgürsün demek, bireye “kendini öldürme özgürlüğünü vermek” anlamına gelir.

- Birey için yaşama hakkı ancak “toplumsal haklar ile birlikte” ortaya çıkar. Sendika kurma özgürlüğü, grev hakkı, siyasal örgütlenme hakkı, düşünce özgürlüğü “bireyin yararlandığı toplumsal haklardır.”

- Toplumsal hakların siyasi ve iktisadi olarak kullanılmadığı bir ortamda bireysel özgürlük ancak “sefalet ortamı içinde” öngörülen bir özgürlük olur. Bu da, bireysel özgürlük ile alay etmek anlamına gelir.

Gelişmiş ülke-azgelişmiş ülke farkları

Batı Avrupa’yı ele alalım; sosyal haklar vardır, kullanılmaktadır. Geniş bir orta sınıf içinde bireyler ekonomik ve sosyal refaha sahiptirler. 30 bin, 35 bin dolar yıllık ortalama gelir ile hem birey özgürlüğünü kullanmakta hem de özgürlüğünü kullandığı için toplumsal haklarına sahip olabilmektedir. Bireysel özgürlükler ve toplumsal haklar yan yana büyümüşler ve olgunlaşmışlardır.

- Batı Avrupa’da toplumsal haklar ve bireysel özgürlükler tam bir bütünleşme içindedirler.

- Toplumsal haklar yani toplumsal refah, “Batı Avrupa’nın ulusalcı politikaları üzerine kurulmuştur”. Sanayileşme, yatırım, ihracat, istihdam yani refah, bu ülkelerin “ulusal ve sınıfsal çıkarla-

rını başarılı bir biçimde dışarıya karşı korumuşlardır”. Bugün AB’de, Almanya’nın, Fransa’nın, Danimarka’nın ulusal çıkarlarını, dışarıya karşı, örneğin Türkiye’ye karşı ya da Japonya’ya karşı dışı dış korumaktadırlar.

- Kopenhag kriterleri de bu “toplumsal felsefe üzerine” kurulmuştur. Yani, “içerdekilerin yani tam üyelerin toplumsal hakları, refahları ve bireysel özgürlükleri”.

Azgelişmiş ülkenin çelişkisi...

AB dışında bir ülke, örneğin Türkiye, “toplumsal hakların kullanılmadığı” bir konumdadır. “Geniş halk kitlelerinin refahı, dışarıya karşı korunamamaktadır”. Dışarıdakiler “dayatmaları ile bunu engelliyorlar.”

- Çokuluslu şirketler iç pazarda egemen olarak işçi, çiftçi, memur, ulusal sanayici aleyhine faaliyet göstermektedirler. İçki, tütün, gıda, tekstil, beyazlar, elektronik sanayilerini son 10 yılını inceleyen bir uzman, durumu net olarak görür.

- Türkiye’de AB ile kurulan iktisadi ve ticari altyapı, “Türkiye aleyhine, AB lehine çalışan” tek yanlı bir düzenlemedir. Türkiye’de toplumsal hakların çalıştırılmasını ve toplumsal refahın sağlanmasını engellemektedir. Gümrük birliği sonrası fiilen yaşandı.

Bu örnekler genişletilebilir. O zaman esas mesele “dışarıdaki ülkede, örneğin Türkiye’de, toplumsal haklar engellenirken, bireysel haklar öne çıkarılıyor”; terazinin sosyal haklar bölümü aşağıda tutulmak için.

- Bu aslında “küreselleşme olgusunun da silahıdır”. CUŞ ve Batı’nın büyükleri, azgelişmiş ülkelerde toplumsal ve ulusal politikaların ve hakların önünü kesmek için bireysel hakları mikro birimler olarak toplumsal haklar yerine yerleştirmek için, sivil toplum örgütlerini öne çıkarıyorlar.

Türkiye bu tuzağın içine çekilmiş bulunuyor. Çünkü gerçek demokrasi, bireysel özgürlükler ve toplumsal haklar arasındaki dengeye dayanır. Biri yoksa diğeri kullanılamaz; fişek ve tüfek gibi... Boş tüfekle ateş edilmez.
